

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.080/2016/5.

A tanács tagjai: . Török Judit a tanács elnöke
. Csesznok Judit Anna előadó bíró
. Vezekényi Ursula bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Pomázi Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Takács Melinda Ügyvédi Iroda

A per tárgya: gazdasági társaság vezető tisztségviselője
felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

écsi Ítéltábla Gf.IV.40.022/2015/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ári Törvényszék 1.G.40.011/2015/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperesnek
25.400 (Huszonötezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási
költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A **M.M.** Kft. (a továbbiakban: adós) 2006. szeptember 8-án kelt
társasági szerződés alapján 2006. október 3-án került bejegyzésre a
cégnyilvántartásba. Az adós ügyvezetője 2006. október 3. és 2008.

március 4. között az alperes volt.

A felperes és az adós 2006. szeptember 21-én építési szerződést kötöttek az adós ... szám alatti telephelye felújításának kivitelezésére bruttó 15.005.798 Ft vállalkozói díj ellenében. Az adós 5.674.960 Ft összegben vállalkozói díj fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

Az adós saját tőkéjét már 2006. évben elveszítette, 2007-2008. években a saját tőkéje mínuszban volt. 2007 márciusától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, mivel az anyagi jellegű ráfordításai összege meghaladta a bevételei összegét. Az adós rendelkezésére álló pénzeszközök 2007. év egyik hónapjában sem nyújtottak fedezetet az esedékes kötelezettségei teljesítésére, a számlák folyamatosan késedelmesen vagy egyáltalán nem kerültek kifizetésre. Az adós egyre növekvő veszteséget halmozott fel, az árképzése nem volt megfelelő.

- [2] Az adós likviditási helyzetének megoldása érdekében az adós tagjai 2007. év folyamán tagi hiteleket nyújtottak az adós részére, az alperes 2007. májusától külső befektetőkkel tárgyalásokat folytatott. A befektetőkkel folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre, külső hitelező bevonására nem került sor. A tárgyalások elhúzódása és a likviditási helyzet súlyosbodása miatt az alperes 2007. év végén kezdeményezte, hogy a taggyűlés engedélyezze a hitelezőkkel csődegyezségi tárgyalások megkezdését vagy felszámolási eljárás megindítását, amelyhez azonban az adós tagjai nem járultak hozzá. Az alperes erre tekintettel 2008. január 16-ára taggyűlést hívott össze, egyben írásban bejelentette ügyvezetői tisztségéről való lemondását 2008. január 4-i hatállyal.
- [3] A 2008. január 16-án megtartott rendkívüli taggyűlésen az alperes bejelentette, hogy az adós pénzügyi, likviditási helyzete azonnali rendezést kíván, tőkeemelést vagy külső kockázati tőke bevonását igényli. A tagok a taggyűlésen egyhangúlag elfogadták, hogy 20.000.000 Ft-tal az adós törzstőkéjét megemelik, hozzájárultak, hogy külső befektető 18.000.000 Ft-ot fektessen be 10 %-os szavazati és osztalékrészesedési jog mellett. Az alperes az ügyvezetői feladatok további ellátását az elhatározott törzstőkeemelés teljesítésétől tette függővé. A tagok törzstőke befizetési kötelezettségüknek csak részben tettek eleget, melyre figyelemmel az alperes az újabb ügyvezetői megbízást nem vállalta, megbízatása 2008. március 4. napjával megszűnt.
- [4] Az adós a tagok, valamint az alpereshez köthető BC Kft., továbbá az egyik tag házastársa által 2007. évben nyújtott, valós hiteleket 2007. évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, más tartozásokat megelőzően, összesen 6.547.390 Ft összegben visszafizette, ugyanakkor más, korábban esedékes követelések nem kerültek kiegyenlítésre.
- [5] Az **ITC** Kft. 2008. június 30-án felszámolás elrendelését kezdeményezte az adóssal szemben. A Somogy Megyei Bíróság 2008. október 13-án kelt 2.Fpk.14-08-000347/7. számú végzésével megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte a

felszámolását. A felszámolás kezdő időpontja 2008. november 1. napja volt. A felperes a felszámolási eljárásban 5.674.960 Ft vállalkozói díj címén és 56.750 Ft regisztrációs díj címén fennálló hitelezői igényt jelentett be, amely a felszámolási eljárásban nem térült meg. A Somogy Megyei Bíróság 1/1.Fpk.14-08-000347/78. számú végzésével elrendelte az adós egyszerűsített felszámolását és rendelkezett az adós megszüntetéséről. A Kaposvári Törvényszék Cégbírósága az adóست 2012. január 25-i hatállyal törölte a cégnyilvántartásból.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes módosított keresetében a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.), valamint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal az adós vagyonát legkevesebb 5.674.960 Ft összeggel csökkentette.

Keresete alátámasztására előadta, hogy az adóssal 2006. szeptember 21-én megkötött vállalkozási szerződés alapján járó vállalkozói díjából az adós 5.674.960 Ft-ot nem fizetett meg, amely követelése a felszámolási eljárásban sem térült meg, bár az adós képviselői a szerződés megkötésekor akként nyilatkoztak, hogy a vállalkozói díj fedezete rendelkezésre áll. Kifejtette, hogy az alperes a megalakulásától kezdve folyamatosan veszteségesen működött, több tíz millió forintos adósságot halmozott fel. Az iparágban szokásos árakhoz képest alacsonyabb árakon vállalta el a munkát, ugyanakkor az alkalmazottainak az átlagosnál magasabb béreket fizetett. Sérelmezte, hogy amíg az adós szerződéses partnereinek, hitelezőinek jó része nem került kifizetésre, addig az adós tagjai, az egyik tag közeli hozzátartozója, illetőleg az egyik tag érdekeltségi körébe tartozó társaság adósnak nyújtott hiteleihez hozzájutott, azok kifizetésre kerültek. Mindezen magatartások nem tekinthetők a hitelezői érdekek elsődlegességének megfelelő eljárásnak.

- [7] Az alperes kérte a kereset elutasítását hivatkozva arra, hogy ügyvezetői feladatait mindvégig a jogszabályok betartásával, a tőle elvárható gondossággal, a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét 2007 decemberében jelölte meg, amikor is megtette a szükséges intézkedéseket, így jelezte a tulajdonosi kör felé, azonnali intézkedésekre, tőkeemelésre, illetve külső tőke bevonására van szükség. Taggyűlést is összehívott és kérte a taggyűlés hozzájárulását csődeljárás vagy felszámolási eljárás megindításához, amelyhez azonban a tagok nem járultak hozzá. Ügyvezetői tisztségéről 2007. év végén írásban lemondott, amely lemondás 2008. március 4-én hatályosult. Ügyvezetői tisztségéről

való lemondásakor az adós vagyona fedezte az akkor fennálló tartozásokat. E körben előadta, hogy 2007 decemberéig lényegében az adóst terhelő valamennyi tartozás átütemezésében sikerült megállapodni és a cég likviditását fenntartani. Utalt arra, hogy 2008. évre a 2007. év folyamán megkezdett tárgyalások eredményeként több mint 200.000.000 Ft értékű megrendelés, illetve szerződésállomány állt rendelkezésre, valamint előrehaladott tárgyalások folytak külső befektetőkkel az adós feltőkésítése érdekében. Mindezek, valamint az adós követelésállománya fedezetül szolgáltak a tartozásokkal szemben. A tagok által nyújtott kölcsönök az adós működőképességének a fenntartását szolgálták. Forráskivonás nem történt, 2007. év második felében és 2008. évében a tagi hitelállomány növekedett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes a **M.M.** Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a társaság vagyona 5.674.960 Ft mértékben csökkent.
- Az elsőfokú ítélet megállapításai szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már 2007 márciusában bekövetkezett, mivel az anyagi jellegű ráfordítás összege az adós teljes működése alatt meghaladta a bevétel összegét, az adós működése kezdetétől (2006. szeptember) folyamatosan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, saját tőkéjét már 2006. évben elveszítette, 2007-2008. években a saját tőkéje mínuszban volt. Értékelte, hogy az adós rendelkezésére álló pénzeszközök 2007. év egyik hónapjában sem nyújtottak fedezetet az esedékes kötelezettségek teljesítésére, a számlák folyamatosan késedelmesen vagy egyáltalán nem kerültek kifizetésre. Kiemelte, hogy 2007 áprilisában a NAV végrehajtási eljárást indított az adós ellen, az adós felszámolását kezdeményező ICT Kft. 725.760 Ft összegű számlája kiegyenlítésére 2007. július 17-én és 2007. szeptember 10-én fizetési haladékot kért. Megállapította, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte, és a tisztsége megszűnése (2008. március 4.) közötti időszakban az adós tagjainak a cég anyagi helyzetéről, likviditási problémáiról a kellő tájékoztatást megadta, e tekintetben mulasztás nem terheli. Utalt arra, hogy a Gt. 143. § (2) bekezdése szerinti kötelezettségét az alperes késedelmesen teljesítette, azonban a késedelem a vagyoncsökkenés tényén és mértékén nem változtatott, a késedelemért az alperes felelőssége nem állapítható meg. Értékelte, hogy az adós folyamatosan veszteséges gazdálkodást folytatott, egyre növekvő veszteséget halmozott fel, az árképzése nem volt megfelelő, és azt is, hogy az alperes nem igazolta, hogy az árképzés körében milyen intézkedéseket tett. Kiemelte, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével járt el, amikor a tőkeemelésről való döntést követően a tagi hiteleket, illetve a tag közeli

hozzátartozója, és részben az alperes tulajdonában álló társaság által nyújtott hitelt visszafizette, ugyanakkor más, korábban esedékes követelések nem kerültek kiegyenlítésre. Utalt arra, hogy a tagok a tőkeemelés teljesítése helyett rövid futamidejű tagi hitelekkel a masszívan veszteséges cég finanszírozását és a kockázatokat a külső hitelezőkre telepítették. Hivatkozott arra, hogy az alperes a tőkeemelés címén ráháruló kötelezettségének - 4.800.000 Ft befizetése - nem tett eleget. Megállapította, hogy 2007. évben a hitelezői érdekek sérelmével 6.547.390 Ft hitel került visszafizetésre, de a kereseti kérelemhez kötöttség alapján csak a felperes által a keresetben megjelölt összegben határozhatta meg a vagyonsökkenés mértékét.

- [9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezői érdekek elsődlegességét megsértve vagyonsökkenést okozott. Kifejtette, hogy a vagyonsökkenés ténykérdés, csak akkor állapítható meg az ügyvezető felelőssége, ha bizonyítást nyer az a tény, miszerint az ügyvezetőnek felrótt magatartás az adósnál tényleges és valós vagyonsökkenést okozott. Tényleges vagyonsökkenés nélkül nem értékelhető és nem szankcionálható a vezető tisztségviselő magatartása akkor sem, ha egyébként okszerűtlen, célszerűtlen vagy egy hitelezőt előnyben részesítő és ezért más hitelező érdekét sértő volt. Kifejtette, hogy a Cstv. a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése utáni időre sem tartalmaz olyan rendelkezést, amely előírná a tartozások esedékesség szerinti kielégítését, vagy megtiltaná bármely kötelezettség előtörlesztését, illetve a tagi és egyéb hitel visszafizetését csak akkor engedné meg, ha a gazdálkodó szervezetnek más tartozása nincs. A ténylegesen fennálló tartozások kielégítése tényleges vagyonsökkenést nem okoz, mivel ezzel az adós kötelezettségállománya - és ezzel együtt az adós hitelezőinek a száma, valamint a hitelezői igények összege is - csökken, ezért a Cstv. 33/A. §-a szerinti tényállást nem valósítja meg. A felszámolás kezdőidőpontjáig a vezető tisztségviselő maga dönti el, hogy mely hitelezőket részesíti kifizetésben, ha az adóssal szembeni valamennyi követelés kielégítéséhez szükséges pénzeszközzel nem rendelkezik. Rámutatott, hogy a Cstv. nem az egyes hitelezők érdekeinek más hitelezők érdekei elé helyezését, hanem a hitelezői igények kielégítésére rendelkezésre álló vagyon csökkenését szankcionálja, nem az egyes hitelezők érdekeinek összemérését, hanem az összhitelezői érdek védelmét teszi a vezető tisztségviselő kötelezettségévé. Az összhitelezői érdek szempontjából pedig közömbös, hogy melyik esedékes és valós hitelezői igény kielégítése történik meg, illetve az adós melyik fennálló követelését nem elégíti ki. Annak van jelentősége, hogy a teljesítés során kifizetett összeggel egyező összegben csökken az adóssal szembeni hitelezői követelések összege, így a hitelezők

kielégítésére rendelkezésre álló vagyonnal együtt - ugyanolyan mértékben - a hitelezői követelések is csökkennek, tehát tényleges vagyonváltozás nincs.

A folyamatos veszteséges gazdálkodás tekintetében a másodfokú bíróság utalt arra, hogy a Cstv. 33/A. § nem a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezéséért való felelősség szabálya. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kialakulásáért a vezető tisztségviselő nem az adós hitelezőivel szemben, hanem a régi Gt. 30. § (2) bekezdése alapján az adós felé felel.

A tőkeemelés körében felrótt mulasztás, az esetleges téves árképzés vonatkozásában kifejtette, hogy azok vagyoncsökkenés hiányában ugyancsak nem alapozzák meg az alperes felelősségét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[10] A felperes felülvizsgálati kérelmében -tartalma alapján- elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

[11] Állította, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő, megalapozatlan, iratellenes, de konkrét jogszabálysértésként kizárólag a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. §-ának sérelmét jelölte meg, hivatkozva arra, nincs elfogadható indoka annak, hogy a Gt. 143. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettség késedelmes teljesítése miatt nem alkalmas az alperesi felelősség megállapítására.

[12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 273. § (1) bekezdése alapján való elutasítását kérte, hivatkozva arra, hogy az nem felel meg a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ugyanis nem tartalmazza a jogszabálysértést és a megsértett jogszabály megjelölését.

[13] Másodlagosan - tartalma alapján - a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

[15] A felperes felülvizsgálati kérelmében konkrét jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ának sérelmét állította hivatkozva arra, nincs elfogadható indoka annak, hogy a Gt. 143. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettség késedelmes teljesítése miatt nem alkalmas az alperesi felelősség megállapítására. Erre figyelemmel a felperes a jogerős ítélet konkrét jogszabálysértését megjelölte, az alperes ezzel ellentétes előadása téves, így a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának a Pp. 273. § (1) bekezdésében foglalt feltétele nem valósult meg.

[16] A felülvizsgálati kérelem azonban alaptalan. A jogerős ítélet felperes által sem vitatott megállapítása szerint az adós fizetéseképtelenségének bekövetkezésével fenyegető helyzet 2007

márciusában következett be, így az alperes vezető tisztségviselőnek számolnia kellett azzal, hogy az adós rendelkezésre álló vagyona nem fog fedezetül szolgálni az egy éven belül esedékessé váló rövid lejáratú kötelezettségeinek a teljesítésére. Az adós gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjétől ezért már 2007 márciusától elvárható volt, hogy feladatait a hitelezői érdekek elsődlegességének szem előtt tartásával végezze. A felek által nem vitatott tényállás szerint azonban az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete megszüntetése érdekében 2007 májusától külső befektetőkkel tárgyalásokat folytatott (elsőfokú ítélet 7-8. oldal), a társaság tagjai 2007. év folyamán tagi hiteleket nyújtottak (elsőfokú ítélet 7. és 21. oldal). A befektetőkkel folytatott tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, külső hitelező bevonására nem került sor, a tagi hitelek pedig a likviditási gondok megoldására nem nyújtottak kellő fedezetet. Az alperes csak 2007. év végén ismerte fel, hogy ezen eszközök nem alkalmasak az adós egyre romló likviditási helyzetének a megoldására, és 2007. év végén kezdeményezte a hitelezőkkel csődegyezségi tárgyalások megkezdését vagy felszámolási eljárás megindítását, amelyhez azonban az adós tagjai nem járultak hozzá. Ezt követően került csak sor a 2008. január 16-i taggyűlés összehívására. E tényre figyelemmel a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a Gt. 143. § (2) bekezdés b) pontja alapján az ügyvezetőnek már korábban intézkednie kellett volna az adós taggyűlésének összehívásáról. Ezt a kötelezettségét késedelmesen teljesítette. A másodfokú bíróság megalapozottan mutatott rá azonban arra, az elsőfokú ítélet nem tartalmazza azt, hogy ezen jogellenes ügyvezetői magatartással ok-okozati összefüggésben következett be az adós vagyonsökkenése. A Kúria utal arra, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján fennálló felelősség megállapításához nem azt kell bizonyítani, hogy a vezető tisztségviselő nem tett meg minden intézkedést az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének megszüntetése érdekében, hanem azt, hogy nem tett meg minden, e tisztséget betöltőktől elvárható intézkedést az adós vagyonának a hitelezői igények kielégítése végett indokolt védelme érdekében, és ezáltal az adós vagyona csökkent. A felperes a per során azonban nem adta elő és nem is indokolta, hogy az alperes Gt. 143. §-ában előírt kötelezettségének elmulasztásával miként állt ok-okozati összefüggésben az általa megjelölt vagyonsökkenés. E tekintetben a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében. A vezető tisztségviselő kizárólag a felróható, a hitelezői érdekek elsődlegessége figyelembe vételének követelményébe ütköző magatartással vagy mulasztással okozott adósi vagyonsökkenésért felel. Megjegyzi a Kúria azt is, hogy a felperes a vagyonsökkenést a saját ki nem elégített hitelezői igényében jelölte meg, amely vagyonsökkenésként nem értelmezhető.

[17] Egyetért a Kúria a másodfokú bírósággal abban is, a felszámolás kezdő időpontjáig a vezető tisztségviselő maga dönti el, hogy mely

hitelezőket részesíti kifizetésben, ha az adós a vele szembeni valamennyi követelés kielégítéséhez szükséges pénzeszközzel nem rendelkezik. Ha a kifizetéssel egyes hitelezők előnyben részesülnek, úgy a hitelező vagy a felszámoló által a felszámolás elrendelését követően indított perben a kifizetés a Cstv. 40. § (2) bekezdése alapján visszakövetelhető, ezáltal a felszámolási vagyona visszakerül. A Cstv. 33/A. §-ában szabályozott felelősségi perben a hitelező előnyben részesítése nem tényállási elem, ezen jogszabályi rendelkezés, mint ahogy arra a másodfokú ítélet is helytállóan rámutatott, nem az egyes hitelezők érdekeinek más hitelezők érdekei elé helyezését, hanem a hitelezői igények kielégítésére rendelkezésre álló vagyon csökkenését szankcionálja, nem az egyes hitelezők érdekeinek összemérését, hanem az összhitelezői érdek védelmét teszi a vezető tisztségviselő kötelezettségévé. Ha a teljesítéssel az adóssal szembeni hitelezői követelések összege is csökken, az adós vagyonában tényleges változás nem történik.

- [18] A Kúria mindezekre figyelemmel a keresetet elutasító jogerős ítéleti döntéssel egyetértett, annak jogerős ítéletben kifejtett indokait osztotta és a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [19] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) alapján kötelezte - figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseire - az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [20] A Kúria döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. december 20.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula s.k. bíró

A kiadmány hitelével: